Κατευθυντήριες γραμμές για την ετοιμασία του Προϋπολογισμού των Κοινοτικών Συμβουλίων και των Συμβουλίων Συμπλεγμάτων Υπηρεσιών Κοινοτήτων για το 2027 και Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2027-2029

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Υπουργικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερομηνίας 4 Ιουνίου 2026, ενέκρινε το Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΣΠΔΠ) 2027 - 2029 που αποτελεί τη βάση για την ετοιμασία των κατευθυντήριων γραμμών της παρούσας εγκύκλιου, όπως καθορίζεται στον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 (Ν.20(Ι)/2014) (εφεξής «Νόμος»).

Β. ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2027 ΚΑΙ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟΥ 2027-2029

Ι(α). ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

1. Οι προϋπολογισμοί του 2027 και ΜΔΠ 2027-2029 θα πρέπει να ετοιμαστούν **στη βάση ταμειακών ροών - cash basis,** λαμβάνοντας υπόψη **το ύψος της κρατικής χορηγίας** καθώς και την κατανομή των πιστώσεων ανά κοινότητα. Η κατανομή της κρατικής χορηγίας ανά Κοινότητα θα αποσταλεί από το Υπουργείο Εσωτερικών. Νοείται ότι, η κρατική χορηγία που θα περιλαμβάνεται στους Προϋπολογισμούς των Κοινοτικών Συμβουλίων (ΚΣ) θα πρέπει να συνάδει με την εν λόγω κατανομή.

2. Τα πρότυπα έγγραφα του προϋπολογισμού του 2027 και του ΜΔΠ 2027-2029, παρουσιάζονται στο **Παράρτημα ΙΙ** ενώ οι σχετικές οδηγίες για συμπλήρωση των εγγράφων, παρουσιάζονται στο **Παράρτημα ΙΙΙ.** Επιπλέον, έχουν αναρτηθεί για σκοπούς επεξεργασίας στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών www.gov.cy/mof/ (Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου - Προϋπολογισμοί Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης).

3. Οι Προϋπολογισμοί διέπονται από την Αρχή του Ισοσκελισμένου Προϋπολογισμού, δηλαδή τα προϋπολογιζόμενα έσοδα από τη λειτουργία του εκάστοτε ΚΣ, συμπεριλαμβανομένης και της κρατικής χορηγίας θα πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες για τη λειτουργία του, περιλαμβανομένων και των δόσεων για αποπληρωμή των δανείων.

4. Σύμφωνα με τον περί Κοινοτήτων Νόμο, οι Προϋπολογισμοί των ΚΣ εγκρίνονται από τον οικείο Έπαρχο και τον Υπουργό Οικονομικών όταν απαιτείται[1], μέσα στα πλαίσια των δημοσιονομικών δυνατοτήτων του κράτους. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι Προϋπολογισμοί να ετοιμάζονται με σύνεση και να γίνεται ορθολογική εκτίμηση των δαπανών και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων, στο πλαίσιο των οικονομικών

[1] Με βάση το άρθρο 93 (2) του Περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (20(Ι)/2014), «ο Υπουργός Οικονομικών εγκρίνει τον προϋπολογισμό οποιασδήποτε κοινότητας ή οποιουδήποτε συμπλέγματος υπηρεσιών κοινοτήτων, μόνο όταν ο προϋπολογισμός δεν είναι ισοσκελισμένος ή πλεονασματικός».

δυνατοτήτων του κάθε ΚΣ για αποφυγή της ανάγκης αναθεώρησης τους κατά τη διάρκεια του έτους.

5. Στο **Παράρτημα IV** παρουσιάζεται ανάλυση των χρεώσεων στα άρθρα δαπανών, για διευκόλυνση της συμπλήρωσης του Πίνακα Α3.

Ι(β). ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

6. **Έσοδα:** Οι εκτιμήσεις για τα έσοδα θα πρέπει να είναι ρεαλιστικές και να λαμβάνουν υπόψη την παρούσα οικονομική κατάσταση και τις προοπτικές για την πορεία της οικονομίας, αλλά **κυρίως τις εισπρακτικές δυνατότητες** της κάθε κοινότητας. Για τις εκτιμήσεις των εσόδων θα πρέπει να δίδονται λεπτομέρειες των κυριότερων παραμέτρων με βάση τις οποίες έγιναν οι υπολογισμοί. Επιπλέον, οι αυξομειώσεις των εσόδων θα πρέπει να επεξηγούνται επαρκώς και να αναφέρεται κατά πόσο η αυξομείωση οφείλεται σε νομοθετική ρύθμιση, λόγω εισαγωγής νέων μέτρων, ή για άλλους λόγους. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα καθυστερημένα έσοδα, δηλαδή στα ποσά τα οποία οφείλονται στα ΚΣ από τρίτους, για τα οποία θα πρέπει να προωθηθούν οι αναγκαίες διαδικασίες και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξή τους.

7. **Δαπάνες:** Οι δαπάνες θα πρέπει επίσης να είναι ρεαλιστικές και να υπολογιστούν με ορθολογισμό, στο πλαίσιο πάντοτε των οικονομικών δυνατοτήτων της κάθε κοινότητας. Επισημαίνεται ότι, με βάση τον περί Κοινοτήτων Νόμο του 1999 (Ν86(Ι)/1999) , τα Συμπλέγματα Υπηρεσιών Κοινοτήτων καθίστανται καθολικοί ανάδοχοι και εργοδότες του πάσης φύσεως προσωπικού που υπηρετεί στα Συμβούλια των κοινοτήτων που συμμετέχουν στο κάθε σύμπλεγμα και ως εκ τούτου οι Δαπάνες Προσωπικού περιλαμβάνονται μόνο στους Προϋπολογισμούς των Συμπλεγμάτων.

- **Αγορά / Μίσθωση Υπηρεσιών:** Θα πρέπει να ακολουθούνται οι σχετικές Εγκύκλιοι του Υπουργείου Οικονομικών (αρ.1372/ ημερ.17.09.2008, αρ.1517/ ημερ.14.05.2015, αρ.1532/ ημερ.11.02.2016 και αρ.1588/ ημερ.22.03.2019) και του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας (αρ.16/ ημερ. 07/04/2025), στις οποίες δίνονται πλήρεις και σαφείς οδηγίες αναφορικά με τις περιπτώσεις που συνάπτεται σύμβαση αγοράς υπηρεσιών, καθώς και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται για αποφυγή δημιουργίας σχέσης εργοδότη - υπαλλήλου μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

  Στις περιπτώσεις που για σκοπούς συμμόρφωσης με Απόφαση Δικαστηρίου ή του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προσωπικό που απασχολείτο με μίσθωση υπηρεσιών μετατρέπεται σε έκτακτο προσωπικό, η μισθοδοτική τοποθέτηση του εν λόγω προσωπικού θα γίνεται σύμφωνα με την Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών με αρ.1561 και ημερομηνία 28.11.2017.

- **Παροχή υπηρεσιών από τρίτους:** Κάτω από το άρθρο δαπανών με τον τίτλο «Παροχή υπηρεσιών από τρίτους» τα ΚΣ θα πρέπει να περιλαμβάνουν δαπάνες ως οι επιστολές του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 30.9.2024, 19.3.2025 και 5.12.2025 προς την Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου.

- **Αποζημιώσεις Μελών Κοινοτικών Συμβουλίων:** Υπάρχει σχετικό άρθρο δαπανών στον Προϋπολογισμό των ΚΣ για συμπερίληψη της πρόνοιας που αφορά την αποζημίωση των μελών των ΚΣ, όπως αυτή καθορίζεται με Διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με Αρ. 5916 και ημερ. 27.12.2024, ως Κ.Δ.Π. 461/2024, με βάση τις πρόνοιες του περί Κοινοτήτων Νόμου του 1999 (Ν.86(Ι)/1999).

- **Έξοδα αναλογιστικών μελετών Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων:** Η δαπάνη που αφορά σε αναλογιστικές μελέτες για όσα ΚΣ διατηρούν Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ως ξεχωριστές οντότητες, θα πρέπει να χρεώνονται στα Ταμεία, ενώ για όσα δεν αποτελούν ξεχωριστές οντότητες θα πρέπει να χρεώνονται στο άρθρο δαπανών «Μελέτες».

- **Αναλογιστικό έλλειμμα Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων:** Θα πρέπει να χρησιμοποιείται το άρθρο δαπανών με τίτλο «Μεταβιβάσεις για κάλυψη Αναλογιστικών Ελλειμμάτων» στον Προϋπολογισμό των ΚΣ για συμπερίληψη της πρόνοιας που αφορά την υποχρέωση κάθε ΚΣ για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος που εμφανίζεται στην αναλογιστική μελέτη.

  Σημειώνεται ότι άρθρο δαπάνης «Εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων» έχει συμπεριληφθεί στον Προϋπολογισμό του Συμπλέγματος για κάλυψη των εισφορών που θα πρέπει να καταβάλλει ξεχωριστά το κάθε ΚΣ. Περαιτέρω αναφέρεται ότι, θα πρέπει να διατηρούνται εξωλογιστικές καταστάσεις για τις εισφορές αυτές ανά Κοινότητα για ορθή τήρηση των εισφορών.

- **Εκδηλώσεις:** Θα πρέπει να περιοριστούν στις άκρως απαραίτητες και οι δαπάνες να μην υπερβαίνουν στα επίπεδα του 2026.

- **Χορηγίες προς Τρίτους - Εισφορές σε άλλους οργανισμούς για σκοπούς λειτουργίας:** Θα πρέπει να περιοριστούν στις άκρως απαραίτητες. Επισημαίνεται ότι τόσο οι δικαιούχοι όσο και το ύψος της χορηγίας που παραχωρείται θα πρέπει να επανεξετάζεται ετήσια και σύμφωνα με τις οικονομικές ανάγκες των δικαιούχων αλλά και την οικονομική δυνατότητα της Κοινότητας στη βάση κριτηρίων, οικονομικών καταστάσεων και προτεραιοτήτων. Επισύρεται η προσοχή σας στις διατάξεις του άρθρου 83 (ιγ) και (κη) του περί Κοινοτήτων Νόμου του 1999 (Ν.86(Ι)/1999).

- **Έξοδα Φιλοξενίας και Δημοσίων Σχέσεων:** Θα πρέπει να παραχωρούνται με φειδώ και μόνο όπου υπάρχει οικονομική ευχέρεια.

- **Επίδομα Οδοιπορικών:** Θα πρέπει να παραχωρείται στους Κοινοτάρχες των ελεύθερων Κοινοτήτων με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για το υπαλληλικό προσωπικό στη Δημόσια Υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως καθορίζονται και τροποποιούνται από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Σχετική είναι η επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου ημερ, 15.7.2025.

8. **Αναπτυξιακά Έργα:** Για νέα έργα θα πρέπει να προηγείται αξιολόγηση ή και μελέτη (όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο – ανάλογα με το συνολικό κόστος του έργου), με την οποία θα διαφαίνεται κατά πόσον το έργο είναι οικονομικά προσιτό και οικονομικά βιώσιμο, έχει ψηλή προστιθέμενη αξία και συνάδει με τις προτεραιότητες πολιτικής, σύμφωνα με τη διαδικασία που προνοείται στον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 (Ν. 20(Ι)/20214), Μέρος XI (άρθρα 82-89). Τα πρότυπα έγγραφα για σκοπούς αξιολόγησης βρίσκονται στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης (ΓΔΑ) τα οποία θα πρέπει να συμπληρώνονται σε συνεργασία με την οικεία Επαρχιακή Διοίκηση. Όσον αφορά τα συνεχιζόμενα έργα (Πίνακας Α7 – Αναπτυξιακά Έργα), θα πρέπει να συμπληρώνεται ο σχετικός Πίνακας με όλα τα στοιχεία που ζητούνται. Επιπρόσθετα έχει παρατηρηθεί κατά το παρελθόν ότι στον σχετικό Πίνακα λανθασμένα δεν περιλαμβάνεται το ύψος της συνεισφοράς της Κοινότητας για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η οποιαδήποτε συνεισφορά θα πρέπει απαραίτητα να περιλαμβάνεται στον Πίνακα για να υπάρχει ολοκληρωμένη εικόνα των έργων της Κοινότητας.

Προτρέπονται τα ΚΣ όπως στον Προϋπολογισμό τους περιλάβουν **μόνο τα έργα που κρίνονται αφενός απαραίτητα, αλλά και ώριμα**, με προτεραιότητα αυτά που χρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά κονδύλια **και νοουμένου ότι υπάρχουν προς το σκοπό αυτό τα ρευστά διαθέσιμα για την υλοποίηση τους**.

9. **Οφειλές προηγούμενων ετών:** Η προθεσμία πληρωμής ενός τιμολογίου, με βάση τις πρόνοιες του περί της Καταπολέμησης των Καθυστερήσεων Πληρωμών στις Εμπορικές Συναλλαγές Νόμου του 2012 (Ν.123(Ι)/2012)Νόμο, δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 30 ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου ή την ημερομηνία αποδοχής του έργου / αγαθών / υπηρεσιών (όποια είναι η μεταγενέστερη). Τυχόν συσσώρευση υποχρεώσεων χωρίς κατάλληλο προγραμματισμό για εξόφληση τους, πέραν του ότι αντίκειται στις πρόνοιες της κείμενης νομοθεσίας, αποτελεί και μεγάλο δημοσιονομικό κίνδυνο. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ετοιμαστεί χρονοδιάγραμμα εξόφλησης των υποχρεώσεων αυτών καθώς και το ύψος των πληρωμών, ανά έτος, οι οποίες (πληρωμές) θα πρέπει να περιλαμβάνονται για κάθε έτος στον προϋπολογισμό (Πίνακας Α3 - Πληρωμές), μέχρι την πλήρη εξόφλησή τους. Οι πληρωμές αυτές θα πρέπει να επεξηγούνται πλήρως στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα, αναλύοντας ποιες οφείλονται σε καθυστερήσεις και ποιες αφορούν δαπάνες για το έτος. Στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα θα πρέπει επίσης να γίνεται εκτενής ανάλυση των οφειλών πέραν των 90 ημερών καθώς και ο τρόπος/χρόνος εξόφλησής τους, όπως αυτές παρουσιάζονται στον Πίνακα Α8 - Άλλα Στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού.

10. **Δάνεια:** Τα ΚΣ θα πρέπει **απαραιτήτως** να περιλαμβάνουν τα δάνεια τους στον προϋπολογισμό (Πίνακας Α4 - Δάνεια)και να παρουσιάζουν το χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής τους.

11. **Δημιουργία Νέων Άρθρων:** Σε περίπτωση που υπάρχει ανάγκη για δημιουργία πρόσθετων νέων άρθρων, αυτά να περιληφθούν σε ξεχωριστή κατάσταση, η οποία επισυνάπτεται στο **Παράρτημα V**. Οι πιστώσεις για 2027 θα πρέπει να περιληφθούν σε υφιστάμενο άρθρο και αν κριθεί αιτιολογημένο το αίτημα, τότε το νέο άρθρο θα ενσωματωθεί στον Προϋπολογισμό του επόμενου έτους.

12. Επισημαίνεται ότι τα αθροίσματα/μεταφορές (φόρμουλες) στους Πίνακες του Προϋπολογισμού έχουν κλειδωθεί για να αποφεύγονται λάθη στα οικονομικά αποτελέσματα των Προϋπολογισμών των Κοινοτήτων.

13. **Αιτιολόγηση Δαπανών και Εσόδων – Επεξηγηματικό Υπόμνημα:**
Ο Προϋπολογισμός του 2027 θα πρέπει να συνοδεύεται από Επεξηγηματικό Υπόμνημα στο οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνονται πλήρεις επεξηγήσεις/αναλύσεις/στοιχεία για κάθε κονδύλι, τόσο των δαπανών όσο και των εισπράξεων, ώστε να διευκολύνεται η εξέτασή του, με εξαίρεση τα κονδύλια των οποίων η δαπάνη είναι αυτονόητη (π.χ. ηλεκτρισμός), εκτός κι αν υπάρχουν σημαντικές αυξομειώσεις. Τονίζεται ότι σε περιπτώσεις που συγκεκριμένο κονδύλι περιλαμβάνει πιστώσεις για κατανομή σε διάφορες οντότητες ή σκοπούς, π.χ. εισφορές σε τρίτους, κοινωνικές εκδηλώσεις κλπ, τότε η ανάλυση μπορεί να γίνεται σε Πίνακα όπου θα καταγραφούν τα ποσά, οι δικαιούχοι και οι αναγκαίες επεξηγήσεις και η αιτιολόγηση της δαπάνης. Πέραν των πιο πάνω, για όλα τα έργα, ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης, θα πρέπει να περιλαμβάνεται πρόσφατη ταμειακή ροή για όλα τα έτη υλοποίησης τους, περιλαμβανομένης και τυχόν αναθεώρησης του τρέχοντος έτους.

14. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2027 και ΜΔΠ 2027-2029 των ΚΣ θα πρέπει να υποβληθεί, **στη μορφή που καθορίζεται στα πρότυπα έγγραφα,** στον Υπουργό Οικονομικών και στην οικεία Επαρχιακή Διοίκηση, τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή στις πιο κάτω ηλεκτρονικές διευθύνσεις μαζί με τα αναγκαία υποστηρικτικά έγγραφα, **το αργότερο μέχρι τις 30 Οκτωβρίου 2026**:

- budget@mof.gov.cy (Δ/νση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου, ΥΠΟΙΚ – **μόνο ηλεκτρονική μορφή**)
- gk@treasury.gov.cy (Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας – **μόνο ηλεκτρονική μορφή**)
- Επαρχιακοί Επόπτες και Βοηθοί Επαρχιακοί Επόπτες Επαρχιακών Διοικήσεων

II(α). ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΩΝ

15. Ο Προϋπολογισμός των **Συμπλεγμάτων θα πρέπει να υποβληθεί σε τριετή ορίζοντα.** Δηλαδή, θα περιλαμβάνει τον Προϋπολογισμό του 2027 και το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ) 2027-2029, στη βάση εισπράξεων και πληρωμών / ταμειακή βάση (**cash basis**).

16. Το πρότυπο έγγραφο του Προϋπολογισμού επισυνάπτεται ως **Παράρτημα VI**. Σημειώνεται ότι, για σκοπούς ομοιομορφίας και ευκολότερης εξέτασης των Προϋπολογισμών, **η χρήση των πρότυπων Πινάκων είναι υποχρεωτική**. Επιπλέον, έχουν αναρτηθεί για σκοπούς επεξεργασίας στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών www.gov.cy/mof/ (Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου - Προϋπολογισμοί Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης).

17. Οι Προϋπολογισμοί πρέπει να διέπονται από την Αρχή του Ισοσκελισμένου Προϋπολογισμού, δηλαδή τα προϋπολογιζόμενα έσοδα από τη λειτουργία των Συμπλεγμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της κρατικής χορηγίας να καλύπτουν τουλάχιστον τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες για τη λειτουργία τους, περιλαμβανομένων και των δόσεων για αποπληρωμή των δανείων. Λαμβανομένου υπόψη ότι σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 26/3/2024 που αφορά τον καθορισμό της κρατικής χορηγίας προς τα Συμπλέγματα, η ετήσια κρατική χορηγία θα καλύπτει την μισθοδοσία των **πρόσθετων** υπαλλήλων (και όχι ωρομίσθιου προσωπικού) που θα προσληφθούν στα 30 συμπλέγματα παροχής υπηρεσιών ή υφιστάμενων Γραμματέων οι οποίοι αναβαθμίστηκαν στις ακόλουθες μόνιμες θέσεις ως ακολούθως: (α) Για τα Μεγάλα Συμπλέγματα θα καλύπτει τη θέση Γραμματέα Κλ. Α9-11-13, 1 θέση Μηχανικού Συμπλέγματος Κλ. Α9-11-12, 1 θέση Λειτουργού Λογιστηρίου Κλ. Α8-10-11, 1 θέση Υγειονομικού Λειτουργού Κλ. Α8-10-11 και 1 θέση Τεχνικού Μηχανικού Κλ. Α5(2η)-Α7 και Α8(i) (β) για τα Μεσαία Συμπλέγματα θα καλύπτει τη θέση Γραμματέα Κλ. Α9-11-12, 1 θέση Λειτουργού Λογιστηρίου Κλ. Α8-10-11, 1 θέση Υγειονομικού Λειτουργού Κλ. Α8-10-11 και 1 θέση Τεχνικού Μηχανικού Κλ. Α5(2η)-Α7 και Α8(i) και (γ) για τα μικρά συμπλέγματα θα καλύπτει τη θέση Γραμματέα Κλ. Α8-10-11, 1 θέση Τεχνικού Μηχανικού Κλ. Α5(2η)-Α7 και Α8(i) και 1 θέση Βοηθού Λογιστικού Λειτουργού Κλ. Α2-5-7(ii).

18. Για διευκόλυνση της συμπλήρωσης του Πίνακα Α3 δαπανών, για τα άρθρα που εφαρμόζονται για τα Συμπλέγματα, μπορεί να γίνει χρήση του **Παραρτήματος IV**, όπου παρουσιάζεται ανάλυση των πιστώσεων στα άρθρα δαπανών.

II(β). ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΩΝ

19. Ισχύουν, όπου εφαρμόζονται, οι οδηγίες που περιλαμβάνονται στις παραγράφους 6 έως 13 του Μέρους Ι(β) πιο πάνω.

20. Περαιτέρω, όσον αφορά στις Δαπάνες Προσωπικού, οι οποίες όπως αναφέρεται στην παράγραφο 7, περιλαμβάνονται στους Προϋπολογισμούς των

Συμπλεγμάτων, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις ακόλουθες κατηγορίες δαπανών:

- **Αποζημίωση Προέδρου και Μελών Συμβουλίων Συμπλεγμάτων Υπηρεσιών Κοινοτήτων:** Στον Προϋπολογισμό του κάθε Συμπλέγματος θα πρέπει να περιλαμβάνεται πρόνοια για κάλυψη των εξόδων παραστάσεως που καταβάλλονται στους Προέδρους των Συμβουλίων Συμπλεγμάτων Υπηρεσιών Κοινοτήτων ετησίως, καθώς και πρόνοια για κάλυψη της αμοιβής ανά συνεδρίαση του Προέδρου και των Μελών των Συμβουλίων Συμπλεγμάτων Υπηρεσιών Κοινοτήτων η οποία δύναται να παραχωρείται για μία συνεδρία ανά μήνα το μέγιστο. Σχετικές είναι οι επιστολές του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου ημερ. 23.1.2025 και 24.3.2025.

- **Υπερωριακή Απασχόληση:** Θα πρέπει να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής να περιορίζονται στο ελάχιστο δυνατό.

- **Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓΕΣΥ):** Στον Προϋπολογισμό του κάθε Συμπλέγματος θα πρέπει να συνεχίσει να περιλαμβάνεται πρόνοια για κάλυψη της εισφοράς του εργοδότη, η οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 19 και 68 των περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμων του 2001 έως 2026, ανέρχεται σε ποσοστό 2.90%, επί των ολικών αποδοχών του κάθε μισθωτού.

- **Σχέδια Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Προσωπικού – Επεξηγήσεις:**
  Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 88.581 και ημερομηνία 15/11/2019, με την εφαρμογή της Β' φάσης του ΓεΣΥ από 1/6/2020, τα σχέδια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των ΚΣ/Συμπλεγμάτων, θα πρέπει να είναι ήδη καταργημένα.

  Σύμφωνα με την ίδια Απόφαση, οποιεσδήποτε υφιστάμενες συμβατικές ή/και κανονιστικές υποχρεώσεις των οντοτήτων για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη προς το προσωπικό τους, **οι οποίες δεν καλύπτονται από το ΓεΣΥ**, δύναται να συνεχίσουν να παρέχονται, μέσω μετεξέλιξης των υφιστάμενων Ταμείων Υγείας σε Ταμεία Συμπληρωματικών Παροχών ή άλλων διεργασιών, μετά από σχετική συμφωνία μεταξύ των Συμβουλίων των οργανισμών και εκπροσώπων των εργοδοτουμένων. Οι εν λόγω υποχρεώσεις δύναται να επαναξιολογούνται και να αναπροσαρμόζονται. Για τυχόν διαφορές μεταξύ των ενδιαφερομένων θα ακολουθούνται οι πρόνοιες του Κώδικα Βιομηχανικών Σχέσεων.

  Τα σχέδια συμπληρωματικής περίθαλψης δύναται να περιλάβουν μόνο υπηρεσίες και βαθμό κάλυψης που παρείχε η κάθε οντότητα πριν την εφαρμογή του ΓεΣΥ και που δεν καλύπτονται από το ΓεΣΥ, και όχι πρόσθετες υπηρεσίες ή 100% κάλυψη, αν προηγουμένως η κάλυψη που παρείχετο ήταν μικρότερη.

  Τα συμπληρωματικά σχέδια δεν θα πρέπει να καλύπτουν τις συμπληρωμές σε υπηρεσίες που καλύπτονται από το ΓεΣΥ ή εναλλακτικά φάρμακα που δεν παρέχονται από το ΓεΣΥ, ούτε κοσμητικές θεραπείες.

Το ύψος των συμπληρωματικών σχεδίων θα πρέπει να αξιολογηθεί και σε περίπτωση που η χρηματοδότηση υπερβαίνει σημαντικά τις ανάγκες συμπληρωματικής κάλυψης, θα πρέπει να προσαρμοστεί αναλόγως.

Ουδεμία δαπάνη διενεργείται για σκοπούς κάλυψης της συνεισφοράς εργοδότη σε ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία για την κάλυψη της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης εργοδοτουμένων, με τη λήξη των υφιστάμενων συμβατικών υποχρεώσεων.

II(γ). <u>ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ</u> (Ισχύει για όσα Συμπλέγματα εργοδοτούν προσωπικό σε μόνιμη βάση και σε πλήρη απασχόληση)

21. Σε γενικές γραμμές, η πολιτική απασχόλησης και επιδομάτων για το 2027 παραμένει η ίδια με αυτήν του 2026. Συγκεκριμένα, συνεχίζει να περιλαμβάνει μέτρα συγκράτησης της απασχόλησης και του ύψους των επιδομάτων/ αποζημιώσεων/ οικονομικών ωφελημάτων.

22. Στο ύψος των απολαβών του προσωπικού για την ετοιμασία του Προϋπολογισμού για το 2027 **θα περιλαμβάνονται τόσο οι ετήσιες προσαυξήσεις** με βάση την υφιστάμενη προσαύξηση που αναλογεί σε κάθε μισθολογική κλίμακα που είναι τοποθετημένο το προσωπικό όσο και η **αναπροσαρμογή του δείκτη της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (ΑΤΑ).** Πέραν των πιο πάνω, θα πρέπει να προστεθούν και οι γενικές αυξήσεις. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τη σχετική συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης και των συνδικαλιστικών οργανώσεων, η οποία ισχύει από 1/10/2024, το ποσοστό γενικών αυξήσεων επί της μισθοδοσίας του προσωπικού ανέρχεται στο 1,5%, για τις οποίες (αυξήσεις) θα πρέπει να περιλαμβάνεται σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό.

23. Επιπλέον, για τον **υπολογισμό των επιδομάτων** (όπου αυτά εφαρμόζονται) θα λαμβάνονται υπόψη οι πρόνοιες της σχετικής Σημείωσης με αρ. 29, του περί Προϋπολογισμού του 2026, Νόμος του 2025 (Ν. 74(ΙΙ)/2025). Επισημαίνεται ότι τα διάφορα επιδόματα/ ωφελήματα που πρέπει να περιληφθούν, είναι αυτά που ισχύουν και εφαρμόζονται στον κρατικό τομέα. Τα επιδόματα αυτά θα πρέπει να καταγραφούν στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα που θα συνοδεύει τον Προϋπολογισμό (**δηλαδή κατά θέση, ύψος επιδόματος, αριθμός ατόμων που λαμβάνουν το επίδομα και την αιτιολογία με βάση την οποία παραχωρείται**).

25. Ο Προϋπολογισμός των Συμπλεγμάτων για το 2027 θα πρέπει να υποβληθεί, **στη μορφή που καθορίζεται στα πρότυπα έγγραφα,** στον Υπουργό Οικονομικών και στην οικεία Επαρχιακή Διοίκηση, τόσο σε ηλεκτρονική μορφή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις πιο κάτω ηλεκτρονικές διευθύνσεις όσο και σε έντυπη μορφή μαζί με τα αναγκαία υποστηρικτικά έγγραφα, **<u>το αργότερο μέχρι τις 30/10/2026:</u>**

- budget@mof.gov.cy (Δ/νση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου, ΥΠΟΙΚ – **μόνο ηλεκτρονική μορφή**)
- gk@treasury.gov.cy (Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας – **μόνο ηλεκτρονική μορφή**)

- Επαρχιακοί Επόπτες και Βοηθοί Επαρχιακοί Επόπτες Επαρχιακών Διοικήσεων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Οδηγίες συμπλήρωσης των πρότυπων εγγράφων Προϋπολογισμού για το 2027 και ΜΔΠ 2027-2029 για τα Κοινοτικά Συμβούλια (ΚΣ)

Γενικά

1. Ο Προϋπολογισμός κάθε ΚΣ ετοιμάζεται στη βάση ταμειακών ροών (**cash basis**). Δεν πρέπει να γίνονται αλλαγές στην κατηγοριοποίηση που παρουσιάζεται στους Πίνακες. Στους Πίνακες Α4, Α5, Α7 και Α9 θα πρέπει να προστίθενται γραμμές όπου χρειάζεται ανάλογα με τον αριθμό έργων, δανείων κλπ. του ΚΣ. Όλα τα ποσά θα πρέπει να καταχωρούνται με θετικό πρόσημο εκτός εκεί όπου αναφέρονται ειδικές οδηγίες.

2. Για σκοπούς καλύτερης και ταχύτερης αξιολόγησης του Προϋπολογισμού, κρίνεται απαραίτητο όπως ετοιμαστεί **πλήρες Επεξηγηματικό Υπόμνημα** το οποίο θα επεξηγεί/αναλύει **όλα** τα άρθρα του Προϋπολογισμού εκτός από αυτά που η δαπάνη είναι αυτονόητη.

3. Επιπλέον, σημειώνεται ότι οι Πίνακες περιλαμβάνουν διάφορα κονδύλια που καλύπτουν ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων / δαπανών κατά αναλογία του κρατικού προϋπολογισμού. Τα ΚΣ θα πρέπει να συμπληρώσουν μόνο τα κονδύλια του πίνακα που σχετίζονται με τις δαπάνες τους.

Πίνακας Α1: Συνοπτικός Πίνακας Προϋπολογισμού

4. Ο Πίνακας αυτός συμπληρώνεται αυτόματα από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στους Πίνακες Α2-Α8, εκτός από τις Μεταφορές προς άλλους τραπεζικούς λογαριασμούς που χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς (οι λογαριασμοί που παρουσιάζονται στον Πίνακα Α5, π.χ. αν υπάρχει ξεχωριστός λογαριασμός στον οποίο κατατίθενται σταδιακά χρήματα για αποπληρωμή των δανείων). Οι προϋπολογιζόμενες εισπράξεις θα πρέπει να καλύπτουν πλήρως τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες για τη λειτουργία των ΚΣ και τις δόσεις για αποπληρωμή των δανείων τους. Δηλαδή, στη γραμμή 34 του Πίνακα «Πλεόνασμα από λειτουργικές δραστηριότητες» (οι εισπράξεις μείον τις πληρωμές) **θα πρέπει να παρουσιάζουν θετικό ή μηδενικό υπόλοιπο.** Οι Δαπάνες για Αναπτυξιακά Έργα χρηματοδοτούνται επίσης από Κρατικές και Άλλες Χορηγίες, Αναλήψεις Δανείων και Αναλήψεις από άλλους λογαριασμούς και Ειδικά Ταμεία (Ταμεία για δημιουργία χώρων πρασίνου / στάθμευσης κλπ.).

Πίνακας Α2: Εισπράξεις – Έσοδα

5. Στις στήλες που αφορούν τα Έσοδα, συμπληρώνονται τα ποσά που τιμολογήθηκαν / φορολογίες που επιβλήθηκαν ή θα τιμολογηθούν από το ΚΣ για το κάθε είδος εισπράξεων. Στοιχεία ζητούνται μόνο για το προηγούμενο, το τρέχον και το επόμενο έτος. Στις στήλες που αφορούν τις Εισπράξεις, συμπληρώνονται τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν κατά το κάθε έτος ανεξάρτητα με το ποιο έτος αφορούν/τιμολογήθηκαν. Δηλαδή περιλαμβάνουν και εισπράξεις εσόδων που

τιμολογήθηκαν τα προηγούμενα έτη. Σε περίπτωση εσόδων / τελών που δεν τιμολογούνται σε σταθερή βάση αλλά αναλόγως της ζήτησης (π.χ. Δικαιώματα Χρήσης Χώρων Στάθμευσης), το ποσό που παρουσιάζεται στη στήλη των Εσόδων θα πρέπει να ισούται με το ποσό που παρουσιάζεται στο αντίστοιχο έτος στη στήλη των Εισπράξεων. Το σύνολο των Εισπράξεων μεταφέρεται στον Πίνακα Α1 Συνοπτικό Πίνακα Προϋπολογισμού και το σύνολο των Εσόδων και των Εισπράξεων μεταφέρονται στον Πίνακα Α8 «Άλλα Στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού» για συμφιλίωση με το υπόλοιπο των Χρεωστών.

Πίνακας Α3: Πληρωμές

6. Οι πρόνοιες στον πίνακα Πληρωμών Α3 πρέπει να είναι ρεαλιστικές και να καλύπτουν επαρκώς τις υποχρεώσεις του ΚΣ προς τρίτους πχ Πιστωτές, αποπληρωμές δανείων, κλπ.

7. Στον Πίνακα αυτό συμπληρώνονται τα ποσά που πληρώθηκαν /αναμένεται να πληρωθούν κατά το κάθε έτος ανεξάρτητα με το ποιο έτος αφορούν/τιμολογήθηκαν/αναγνωρίστηκαν λογιστικά. Πρέπει να προϋπολογίζονται όλες οι πληρωμές του ΚΣ που αφορούν δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί από το ΚΣ (συμβάσεις / αποφάσεις) και που είναι αναγκαίες για την ομαλή λειτουργία του. Δεν πρέπει να δημιουργούνται καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των υποχρεώσεων του ΚΣ ενώ σε περίπτωση που υπάρχουν ήδη οφειλές πέραν των 90 ημερών (Πίνακας Α8 «Άλλα Στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού») πρέπει να αποπληρωθούν σταδιακά με συμπερίληψη σχετικής πρόνοιας στον Προϋπολογισμό.

<u>Δαπάνες</u>

i. *<u>Λειτουργικές Δαπάνες</u>*

8. Περιλαμβάνει λειτουργικές δαπάνες για την εύρυθμη λειτουργία του ΚΣ (διοικητικά έξοδα)

ii. *<u>Άλλα Λειτουργικά Έξοδα - Δαπάνες Κοινοτικής Ωφέλειας</u>*

9. Περιλαμβάνει λειτουργικές δαπάνες για κοινωφελείς σκοπούς (π.χ. οδικός φωτισμός κτλ)

iii. *<u>Αγορά Υπηρεσιών</u>*

10. Δείτε σχετική αναφορά στην παράγραφο 7 στο μέρος Ι(β) πιο πάνω.

iv. *<u>Άλλα Έξοδα</u>*

11. Στην κατηγορία Άλλα Έξοδα περιλαμβάνονται μόνο δαπάνες που δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις υπόλοιπες κατηγορίες και αφορούν λειτουργικά έξοδα του ΚΣ.

Πίνακας Α4: Δάνεια

12. Στον Πίνακα αυτό συμπληρώνονται τρεις καταστάσεις. Αν υπάρχουν δάνεια που μέρος των δόσεων αποπληρώνεται από το ΚΣ και μέρος αποπληρώνεται από το Κράτος, τότε το μέρος που αποπληρώνεται από το ΚΣ θα πρέπει να παρουσιάζεται στην κατάσταση Υφιστάμενα Δάνεια που αποπληρώνονται από το ΚΣ ενώ το μέρος του δανείου που αποπληρώνεται από το κράτος θα πρέπει να παρουσιάζεται στην κατάσταση «Υφιστάμενα Δάνεια που αποπληρώνονται από το κράτος». Η κατάσταση «Νέα Δάνεια από 01/01/2027» περιλαμβάνει όλα τα νέα δάνεια που έχουν εγκριθεί για να συνάψει το ΚΣ για την επόμενη τριετία. Νοείται ότι για την έγκριση των νέων δανείων ισχύουν οι κανόνες ανάληψης υποχρεώσεων που περιγράφονται στο άρθρο 91 του Νόμου.

13. Τα στοιχεία που αφορούν τις δόσεις (κεφάλαιο και τόκοι) των δανείων καθώς και τις αναλήψεις μεταφέρονται στους πίνακες Α3 και Α1.

Πίνακας Α5: Τραπεζικοί Λογαριασμοί

14. Στην κατάσταση Τραπεζικοί Λογαριασμοί που χρησιμοποιούνται για λειτουργικούς σκοπούς παρουσιάζεται το λογιστικό υπόλοιπο των τραπεζικών λογαριασμών που χρησιμοποιούνται για τις καθημερινές εργασίες του ΚΣ. Στην κατάσταση αυτή περιλαμβάνονται και γραμμάτια ή καταθέσεις προθεσμίας που διατηρεί το ΚΣ ως επένδυση των χρηματικών του αποθεμάτων (εκτός και αν διατηρούνται για συγκεκριμένους σκοπούς ή Ειδικά Ταμεία – βλέπε πιο κάτω). Σε περίπτωση παρατραβήγματος το ποσό και οι πληρωτέοι τόκοι θα πρέπει να παρουσιάζονται με αρνητικό υπόλοιπο. Τα στοιχεία που αφορούν τους τόκους μεταφέρονται στους πίνακες Α2 και Α3.

15. Η κατάσταση Τραπεζικοί λογαριασμοί που χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς περιλαμβάνει όλους τους τραπεζικούς λογαριασμούς που έχουν δημιουργηθεί για συγκεκριμένους σκοπούς εκτός των καθημερινών εργασιών.

Παραδείγματα:

- Καταθέσεις για εκτέλεση έργων (δηλαδή ποσά που αποτελούν προϊόν δανεισμού και εκταμιεύονται σταδιακά κατά την εκτέλεση ενός έργου).
- Ταμεία αποπληρωμής δανείων.

16. Στις καταθέσεις για εκτέλεση έργων να φαίνονται ξεχωριστά τυχόν ποσά που είναι κατατεθειμένα στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας / Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως / Επαρχιακές Διοικήσεις για σκοπούς εκτέλεσης έργων.

17. Η κατάσταση Τραπεζικοί Λογαριασμοί δεν περιλαμβάνει λογαριασμούς για Ειδικά Ταμεία και Ταμεία Συντάξεως/Προνοίας που περιλαμβάνονται στον Πίνακα Α6.

18. Τα στοιχεία που αφορούν τους τόκους θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον Πίνακα Α2 και τα στοιχεία που αφορούν αναλήψεις από τους λογαριασμούς αυτούς στον Πίνακα Α1.

Πίνακας Α6: Ειδικά Ταμεία

19. Στον Πίνακα αυτό παρουσιάζεται ξεχωριστά η κίνηση των Ταμείων που η ίδρυση τους προνοείται από νομοθεσία, Υπουργικές Αποφάσεις ή κληροδοτήματα (Ταμείο Εξαγοράς Χώρων Στάθμευσης, Ταμείο Κοιμητηρίου κλπ). Στα Άλλα Ειδικά Ταμεία περιλαμβάνονται όλα τα υπόλοιπα ταμεία που τυχόν δημιουργήθηκαν από το ΚΣ για συγκεκριμένους σκοπούς (π.χ. ταμείο εκδόσεων). Όταν εισπράττονται έσοδα που αφορούν αυτά τα Ταμεία θα πρέπει να αναγνωρίζονται οι εισπράξεις στη γραμμή Έσοδα Έτους. Σε περίπτωση που πληρώνονται δαπάνες ή γίνονται έργα από τους λογαριασμούς αυτούς, η δαπάνη αναγνωρίζεται στη γραμμή Αναλήψεις. Οι δαπάνες αυτές **δεν πρέπει να περιλαμβάνονται ξανά στον Πίνακα Α3**.

20. Καταθέσεις για εκτέλεση έργων και Ταμεία αποπληρωμής δανείων παρουσιάζονται μόνο στον πίνακα Α5 ως Τραπεζικοί λογαριασμοί που χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς και όχι στον Πίνακα Α6.

Πίνακας Α7: Αναπτυξιακά Έργα

21. Το πρώτο μέρος του Πίνακα παρουσιάζει αναλυτικά όλα τα υφιστάμενα αναπτυξιακά έργα που υλοποιούνται από το ΚΣ και γίνονται πληρωμές από το ΚΣ και το δεύτερο μέρος του Πίνακα τα νέα έργα που προγραμματίζονται για τα επόμενα έτη. Στους Πίνακες περιλαμβάνονται και κατηγορίες των έργων που εκτελούνται/θα εκτελεστούν.

22. Οι κατηγορίες που παρουσιάζονται στον Πίνακα θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την κατηγοριοποίηση όλων των έργων προσθέτοντας νέες γραμμές στον Πίνακα και αντιγράφοντας τις κατηγορίες. Σε περίπτωση που κάποιο έργο δεν εμπίπτει σε κάποια από τις κατηγορίες που παρουσιάζονται, τότε θα πρέπει να δημιουργείται νέα κατηγορία.

i. Συνολικός Προϋπολογισμός Έργου

23. Ο συνολικός Προϋπολογισμός Έργου περιλαμβάνει το σύνολο του κόστους του έργου / έργων που εκτιμάται ότι θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση του/τους. Το ποσό αυτό για κάθε έργο θα πρέπει να συμφωνεί (α) με το σύνολο των *Πηγών Χρηματοδότησης* και (β) με το σύνολο των *Πληρωμών* που παρουσιάζονται στις επόμενες στήλες.

ii. Πηγές Χρηματοδότησης

24. Για κάθε έργο δηλώνονται οι πηγές χρηματοδότησης του καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του. Επιπλέον το σύνολο της κάθε πηγής χρηματοδότησης για όλα τα έργα, αναλύεται κατά έτος. Στις *Κρατικές Χορηγίες (κεφαλαιουχικές)* περιλαμβάνεται

και η χρηματοδότηση που λαμβάνεται από τα Διαρθρωτικά ή άλλα Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω κρατικών υπηρεσιών. Τα ποσά κατά έτος ανά πηγή χρηματοδότησης που αφορούν τις *Κρατικές Χορηγίες (κεφαλαιουχικές)* και τις *Άλλες Χορηγίες*[2] *(κεφαλαιουχικές)* μεταφέρονται στον Πίνακα Α1. Τα ποσά κατά έτος που αφορούν τις *Αναλήψεις Δανείων* θα πρέπει να συμφωνούν με τα ποσά που παρουσιάζονται στον Πίνακα Α4. Τα ποσά κατά έτος που αφορούν τις *Αναλήψεις από άλλους τραπεζικούς λογαριασμούς* θα πρέπει να συμφωνούν με τα ποσά που παρουσιάζονται στον Πίνακα Α5 και τον Πίνακα Α6. Τα ποσά κατά έτος που αφορούν τη χρηματοδότηση *από λειτουργικά πλεονάσματα* θα πρέπει να συμφωνούν με τα ποσά που παρουσιάζονται στον Πίνακα Α1.

iii. Πληρωμές

25. Για κάθε έργο δηλώνονται οι πληρωμές που έγιναν μέχρι σήμερα και οι προϋπολογιζόμενες πληρωμές για τα επόμενα χρόνια μέχρι την ολοκλήρωση του. Οι πληρωμές που προϋπολογίζονται κάθε έτος πρέπει να ακολουθούν την πρόοδο του έργου και δεν πρέπει να δημιουργούνται καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των υποχρεώσεων του ΚΣ. Το σύνολο των *Πληρωμών* κατά έτος θα πρέπει να συμφωνεί με το σύνολο των *Πηγών Χρηματοδότησης* ανά έτος.

Πίνακας Α8: Άλλα Στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού

i. Χρεώστες

26. Η κατάσταση *Χρεώστες* παρουσιάζει τα υπόλοιπα των Χρεωστών του ΚΣ για το προηγούμενο, το υφιστάμενο και το επόμενο έτος καθώς και τις Προβλέψεις για επισφαλείς χρεώστες. Τα *τιμολογηθέντα ποσά* και οι *Εισπράξεις* μεταφέρονται από τον Πίνακα Α2.

ii. Πιστωτές

27. Στην κατάσταση *Πιστωτές* αναλύονται οι οφειλές του ΚΣ προς τρίτους καθώς και οι καθυστερημένες οφειλές κατά το κλείσιμο του τελευταίου οικονομικού έτους και του τρέχον έτους.

28. Υπενθυμίζεται ότι, ως καθυστερημένες οφειλές ορίζονται οι οφειλές από εμπορικές συναλλαγές που έχουν ξεπεράσει την ημερομηνία πληρωμής τους κατά 90 ημέρες ή περισσότερο. Εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση, η προθεσμία πληρωμής σύμφωνα και με τον περί Καταπολέμησης Καθυστερήσεων Πληρωμών στις Εμπορικές Συναλλαγές Νόμο (Ν.123(Ι)/2012) είναι 30 μέρες από την ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου ή από την ημερομηνία αποδοχής του έργου/ αγαθών/ υπηρεσιών (όποια είναι μεταγενέστερη). Οπόταν οι 90 ημέρες θα μετρούν μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής.

[2] Αφορά άλλες χορηγίες που μπορεί να προκύψουν πέραν της κρατικής προς το Σύμπλεγμα

Πίνακας Α9: Δεσμεύσεις που προκύπτουν από συμβάσεις / αποφάσεις

29. Στον Πίνακα αυτό παρουσιάζονται οι δεσμεύσεις του ΚΣ για το 2027. Δέσμευση ορίζεται ως «ρητή ή σιωπηρή, αλλά νομικά εκτελεστή σύμβαση ή συμφωνία για την πραγματοποίηση πληρωμών σε άλλο συμβαλλόμενο μέρος με αντάλλαγμα για το εν λόγω μέρος παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών ή για εκπλήρωση άλλων υποχρεώσεων, και περιλαμβάνει:

- *συμφωνίες για διενέργεια πληρωμών με αντάλλαγμα την προμήθεια συγκεκριμένων αγαθών ή υπηρεσιών,*
- *συμφωνίες με συνεχιζόμενη πρόνοια, οι οποίες απαιτούν μια σειρά από πληρωμές για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα και*
- *οποιαδήποτε εκτελεστή απόφαση, η οποία προνοεί για την καταβολή πληρωμής».*

30. Εξαιρούνται δεσμεύσεις που αφορούν λειτουργικές δαπάνες, μεταβιβάσεις, δαπάνες τόκων και τραπεζικών τελών ή δαπάνες μέχρι €50.000.

31. Στον Πίνακα αυτό πρέπει να παρουσιάζονται όλες οι δεσμεύσεις του ΚΣ που εμπίπτουν στον πιο πάνω ορισμό και που εκκρεμούν κατά την υποβολή του Προϋπολογισμού. Το ΚΣ θα πρέπει να οργανώσει ένα σύστημα έγκρισης και παρακολούθησης με σκοπό να μην αναλαμβάνονται δεσμεύσεις πέραν του διαθέσιμου προϋπολογισμού. Η αντίστοιχη διαδικασία που εφαρμόζεται από τα Υπουργεία/Ανεξάρτητες Υπηρεσίες περιγράφεται στην Εγκύκλιο Αρ. 2 ημερομηνίας 7 Απριλίου 2025 του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, η οποία βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Γενικού Λογιστηρίου www.treasury.gov.cy, κάτω από την ενότητα Εγκύκλιοι.

Οι πιο πάνω οδηγίες ισχύουν και για την συμπλήρωση των πρότυπων εγγράφων Προϋπολογισμού για τα Συμπλέγματα Υπηρεσιών Κοινοτήτων.

Επιπρόσθετα για την συμπλήρωση των πρότυπων εγγράφων Προϋπολογισμού των <u>Συμπλεγμάτων Υπηρεσιών Κοινοτήτων</u> αναφέρονται τα ακόλουθα:

Πίνακας Α3: Πληρωμές

i. *<u>Δαπάνες Προσωπικού</u>*

32. Οι Δαπάνες Προσωπικού δεν περιλαμβάνουν οποιαδήποτε ποσά που πληρώνονται σε συντάξεις και φιλοδωρήματα από το Ταμείο Συντάξεων του Συμπλέγματος/ ΚΣ. Τα ποσά αυτά φαίνονται ξεχωριστά στον Πίνακα Α6. Οι υπολογισμοί για το ύψος της μισθοδοσίας του προσωπικού για το 2027 θα γίνουν σύμφωνα με τις οδηγίες της παρούσας εγκυκλίου.

33. Επιπλέον:

(α) Οι δαπάνες του προσωπικού είναι χωρισμένες κατά κατηγορία μόνιμου, έκτακτου και ωρομίσθιου προσωπικού οπότε οι πιστώσεις θα πρέπει να κατανέμονται ανάλογα. Εξαίρεση αποτελούν οι συνεισφορές του εργοδότη

που περιλαμβάνει συνολικά όλες τις κατηγορίες προσωπικού του Προϋπολογισμού.

(β) Η κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνει την αγορά υπηρεσιών που αφορά συμβάσεις για παροχή υπηρεσιών από τρίτους. Η αγορά υπηρεσιών περιλαμβάνεται στις λειτουργικές δαπάνες.

ii. Επιδόματα

34. Τα επιδόματα προϋπολογίζονται συνολικά για κάθε κατηγορία προσωπικού. Στη συνέχεια το κάθε είδος επιδόματος, αναλύεται στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα (είδος, σε ποιες θέσεις παραχωρείται, ύψος επιδόματος, αριθμός ατόμων που το λαμβάνουν, αιτιολογία με βάση την οποία παραχωρείται το επίδομα).

Πίνακας Α6: Ειδικά Ταμεία

Ταμείο Συντάξεων / Ταμείο Προνοίας

35. Τα στοιχεία για το Ταμείο Συντάξεων / Ταμείο Προνοίας παρουσιάζονται ξεχωριστά. Το ποσό συνεισφοράς από το Σύμπλεγμα ως ποσοστό πάνω στους μισθούς των υπαλλήλων μεταφέρεται από τον Πίνακα Α3. Οι συντάξεις, τα φιλοδωρήματα και ταμείο προνοίας που πληρώνονται από το Ταμείο σε συνταξιούχους καταχωρούνται στη γραμμή «Συντάξεις και Φιλοδωρήματα Πληρωτέα» και δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στον Πίνακα Α3.

Πίνακας Α9: Δεσμεύσεις που προκύπτουν από συμβάσεις / αποφάσεις

36. Επιπρόσθετα σε όσα αναφέρονται στην παράγραφο 37 εξαιρούνται δεσμεύσεις που αφορούν μισθούς, ημερομίσθια, αμοιβές, αποζημιώσεις, ή άλλες δαπάνες προσωπικού.

Πίνακας Α10: Στοιχεία Προσωπικού

37. Στον Πίνακα αυτό παρουσιάζονται στοιχεία για το προσωπικό του Συμπλέγματος, τόσο για τους υπαλλήλους όσο και για τους ωρομίσθιους κατά κατηγορία θέσης. Στους Πίνακες δεν πρέπει να καταγράφονται προσωπικά ή ονομαστικά στοιχεία, αλλά μόνο οι κατηγορίες προσωπικού και τα αριθμητικά στοιχεία που ζητούνται. Δεν πρέπει να γίνονται τροποποιήσεις στα κελιά (cells) ούτε και να συμπληρώνονται με κεφαλαία γράμματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Καταχώρηση Δαπανών στα Αντίστοιχα Άρθρα του Προϋπολογισμού

1. Στο εγχειρίδιο αυτό γίνεται αναλυτική παρουσίαση των δαπανών που μπορούν να χρεώνονται στα διάφορα άρθρα του Προϋπολογισμού που εμπίπτουν στην κατηγορία των Δαπανών (είδη χρεώσεων μπορεί να γίνουν σ' αυτά). Η ανάλυση αυτή δεν είναι εξαντλητική αλλά περιλαμβάνει τα Άρθρα τα οποία είναι κοινά ή δυνατό να παρερμηνευθούν.

2. Εξειδικευμένα κονδύλια δαπανών τα οποία αφορούν συγκεκριμένους σκοπούς ή έργα δεν κρίθηκε αναγκαία η επεξήγησή τους καθότι ο τίτλος του άρθρου είναι αυτεξήγητος.

3. Σημειώνεται ότι κάποιες κατηγορίες δαπανών καθώς και άρθρα αφορούν μόνο τα ΚΣ καθώς και κάποιες μόνο τα Συμπλέγματα.

ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (02)

Συμπλέγματα Υπηρεσιών Κοινοτήτων:

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι μισθοί, τα τιμαριθμικά επιδόματα, διάφορα άλλα επιδόματα, οι διάφορες εισφορές/συνεισφορές προς τα διάφορα Ταμεία όπως των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Πλεονάζοντος Προσωπικού, Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνικής Συνοχής, Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, καθώς και τα επιδόματα, παροχές και άλλα ωφελήματα του προσωπικού των Συμπλεγμάτων.

Η κατηγορία αυτή χωρίζεται στις πιο κάτω υποομάδες:-
1. Υποομάδα 02001 - Αμοιβές Μελών Συμβουλίου
2. Υποομάδα 02110 – Μισθοδοσία Υπαλλήλων Συμπλέγματος
3. Υποομάδα 02120 – Μισθοδοσία Εργατών Συμπλέγματος
4. Υποομάδα 02220 – Επιδόματα
5. Υποομάδα 02280 – Εισφορές Συμπλέγματος σε Ταμεία Μισθοδοσίας

Κοινοτικών Συμβουλίων:

Στην κατηγορία αυτή, περιλαμβάνονται οι Αποζημιώσεις των Μελών των ΚΣ

Υποομάδα 02001 - Αμοιβές Μελών Συμβουλίου

Υποομάδα 02220 – Επιδόματα

Στην κατηγορία αυτή, περιλαμβάνονται τα επιδόματα οδοιπορικών των Προέδρων των Κ.Σ.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (03)

Η κατηγορία αυτή χωρίζεται στις ακόλουθες υποομάδες:

Κωδικός	Τίτλος Υποομάδας
03020	Διοικητικά Έξοδα
03060	Άλλα Λειτουργικά Έξοδα – Δαπάνες Κοινοτικής Ωφέλειας
03080	Άλλα Λειτουργικά Έξοδα – Διαχείριση Αποβλήτων
03090	Άλλα Λειτουργικά Έξοδα – Αγορά Υπηρεσιών
03110	Φόροι Πληρωτέοι
03301	Συντήρηση και Βελτίωση Περιουσίας Συμβουλίου Συμπλέγματος
03320	Συντήρηση και Λειτουργία Μηχανημάτων, Οχημάτων και Άλλου Εξοπλισμού
03330	Συντήρηση και Βελτίωση Κοινοτικής Περιουσίας

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ (03020)

Καλύπτει δαπάνες διοικητικών εξόδων αναγκαίων για την εύρυθμη λειτουργία των γραφειακών χώρων του ΚΣ και του Συμπλέγματος καθώς επίσης και δαπάνες που αφορούν διοικητικής φύσεως υπηρεσίες. Οι δαπάνες αυτές καλύπτονται, μεταξύ άλλων, από τις ακόλουθες πρόνοιες:

Ηλεκτροφωτισμός Υποστατικών
Δαπάνες για φωτισμό κοινοτικών κτιρίων και άλλων υποστατικών.

Ασφάλιστρα Κοινοτικής Περιουσίας
Δαπάνες ασφάλισης των κτιρίων (ασφάλιστρα – insurance premiums).

Ασφάλιστρα Αστικής Ευθύνης
Δαπάνες ασφάλισης έναντι αστικής ευθύνης (ασφάλιστρα – insurance premiums).

Ασφάλιστρα Εργατοϋπαλλήλων
Δαπάνες ασφάλισης εργατοϋπαλλήλων έναντι ατυχημάτων(ασφάλιστρα – insurance premiums).

Γραφική Ύλη και Εκτυπωτικά
Γραφική ύλη όπως πέννες, μολύβια, ρίγες, γόμες, γομολάστιχες, πινέλα, σφραγίδες, συνδετήρες, διακορευτές, φάκελοι αλληλογραφίας κλπ. καθώς files, box files και διάφορα άλλα αναλώσιμα υλικά που είναι απαραίτητα για την εκτύπωση εντύπων, βιβλίων κλπ.

Ελεγκτικά Δικαιώματα
Δαπάνες που αφορούν δικαιώματα ελέγχου των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, από την Ελεγκτική Υπηρεσία ή ιδιωτικούς ελεγκτικούς οίκους στους οποίους γίνεται σχετική ανάθεση εργασιών μέσω της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Λογιστικές / Γραμματειακές Υπηρεσίες (αν παρέχονται από τρίτους)

Δαπάνες που αφορούν την παροχή υπηρεσιών γραμματειακής ή/ και λογιστικής υποστήριξης από τρίτα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) που δεν εργοδοτούν το αναγκαίο προσωπικό για την εκτέλεση των εν λόγω εργασιών.

Δικαστικά και Δικηγορικά Έξοδα
Περιλαμβάνει έξοδα δικαστηρίου και αμοιβές νομικών συμβούλων.

Τηλεφωνικά και Ταχυδρομικά Τέλη
Τηλεφωνικές κλήσεις, συνδέσεις νέων τηλεφωνικών γραμμών καθώς και ενοίκια γραμμών όπως αυτά φαίνονται στο λογαριασμό του παροχέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Τέλη ταχυδρομείου.

Τέλη Ευρυζωνικής Σύνδεσης Διαδικτύου
Δαπάνες ευρυζωνικής σύνδεσης διαδικτύου, όπως φαίνονται στο λογαριασμό του παροχέα της εν λόγω υπηρεσίας.

Δημοσιεύσεις
Γνωστοποιήσεις συμπεριλαμβανομένων γνωστοποιήσεων για προσφορές, απαλλοτριώσεις κλπ μέσω των Μεσών Μαζικής Ενημέρωσης.

Αποχετευτικά – Υδατοπρομήθεια
Τέλη αποχετεύσεων και υδατοπρομήθειας (που αφορούν τα κοινοτικά υποστατικά), όπως αυτά φαίνονται στους λογαριασμούς που λαμβάνονται προς εξόφληση.

Ενοίκια
Δαπάνες που αφορούν ενοίκια γραφειακών χώρων και άλλων υποστατικών (αποθηκών, κοινοτικών ιατρείων κλπ) που ενοικιάζει το ΚΣ ή το Σύμπλεγμα.

Επαγγελματικές Συνδρομές και Συνεισφορές
Δαπάνες που αφορούν συνδρομές του ΚΣ στην Ένωση Κοινοτήτων, Αναπτυξιακές Εταιρείες κλπ.

Έξοδα Φιλοξενίας και Δημοσίων Σχέσεων
Καλύπτει δαπάνες για έξοδα εστίασης που προσφέρεται κατά τη διάρκεια υπηρεσιακής φύσεως επισκέψεων Υπουργών, Γενικών Διευθυντών, άλλων αξιωματούχων του κράτους, στην κοινότητα.

Εφημερίδες και Περιοδικά
Ημερήσιες και εβδομαδιαίες εφημερίδες εσωτερικού και εξωτερικού καθώς και αγορά διαφόρων περιοδικών που δεν φυλάγονται στη Βιβλιοθήκη και τα οποία σχετίζονται άμεσα με την εκτέλεση των καθηκόντων του Προέδρου, των Μελών και υπαλλήλων του ΚΣ ή των Συμπλεγμάτων.

Επιμόρφωση Προσωπικού
Δαπάνες για επιμόρφωση του προσωπικού των Συμπλεγμάτων, σε θέματα που σχετίζονται άμεσα με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Στολές Εργατοϋπαλλήλων
Δαπάνες των Συμπλεγμάτων για αγορά του αναγκαίου, για λόγους ασφάλειας και υγείας, ρουχισμού, υπόδησης και άλλου προσωπικού εξοπλισμού (μάσκες, κράνος εργασίας, γάντια κλπ)

Έξοδα Μηχανογράφησης
Καλύπτει δαπάνες για μηχανογράφηση των λογιστικών αρχείων που τηρούνται από το ΚΣ και τα Συμπλέγματα.

Μελέτες
Καλύπτει δαπάνες για ανάθεση εκπόνησης μελετών (περιβαλλοντολογικών, υδρολογικών κλπ) που δεν συνδέονται άμεσα με την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων.
Σημειώνεται ότι, το κόστος εκπόνησης αναγκαίων μελετών για την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων, θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο κόστος του έργου (Πίνακα Α7 Αναπτυξιακά Έργα)

Καύσιμα θερμάνσεων
Δαπάνες για προμήθεια καυσίμων που χρησιμοποιούνται για σκοπούς θέρμανσης κοινοτικών κτιρίων και υποστατικών.

Αγορές Υλικών Καθαρισμού
Υλικά καθαριότητας όπως χλωρίνες, σαπούνια, απολυμαντικά καθώς και μικροεργαλεία καθαριότητας (σκούπες, φτυάρια, βούρτσες αποχωρητηρίου κλπ.).

Κτηματολογικά Τέλη
Δαπάνες για πληρωμή τελών του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Άλλα Λειτουργικά Έξοδα
Καλύπτει λειτουργικής φύσεως δαπάνες που δεν καλύπτονται με τα πιο πάνω κονδύλια.

Άλλα Λειτουργικά Έξοδα – Δαπάνες Κοινοτικής Ωφέλειας (03060)
Καλύπτει λειτουργικές δαπάνες αναγκαίες για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία και συντήρηση των δημοσίων οδών και χώρων της Κοινότητας και του Συμπλέγματος. Οι δαπάνες αυτές καλύπτονται από τις ακόλουθες πρόνοιες:

Ηλεκτροφωτισμός Χωριού
Δαπάνες για φωτισμό δημοσίων οδών, πλατειών κοινοτικών πάρκων και άλλων κοινοτικών χώρων.

Συντήρηση Οδικού Φωτισμού
Δαπάνες συντήρησης και επιδιόρθωσης οδικού φωτισμού.

Φώτα Τροχαίας
Δαπάνες σχετικές με το σκοπό αυτό.

Πινακίδες Ονομασιών Δρόμων
Δαπάνες για αγορά, εγκατάσταση και συντήρηση πινακίδων ονομασιών δρόμων.

Έξοδα προστασίας κοινού από επικίνδυνες οικοδομές
Δαπάνες που σχετίζονται με εκτέλεση έργων περίφραξης και κατάλληλης σηματοδότησης με σκοπό την προστασία του κοινού από επικίνδυνες/ ετοιμόρροπες οικοδομές.

Συντήρηση κοινοτικών γηπέδων
Δαπάνες για συντήρηση κοινοτικών γηπέδων που περιλαμβάνουν εργασίες καθαριότητας, επιδιόρθωση υδραυλικών εγκαταστάσεων κλπ.

Συντήρηση χώρων πρασίνου
Δαπάνες για συντήρηση χώρων πρασίνου που περιλαμβάνουν άρδευση, κλαδέματα, εργασίες καθαριότητας κλπ.

Επιστροφή Εισπράξεων προηγούμενων χρόνων
Καλύπτει επιστροφές εισπράξεων προηγούμενων χρόνων.

Εκμίσθωση Μηχανημάτων
Δαπάνες για εκμίσθωση μηχανημάτων αναγκαίων για την εκτέλεση έργων συντήρησης δημοσίων οδών, χώρων πρασίνου, χειρισμού φορτίων, ανόρυξης κοινοτικών γεωτρήσεων κλπ.

Λειτουργία Κολυμβητηρίου
Δαπάνες για κάλυψη λειτουργικών εξόδων Κοινοτικού Κολυμβητηρίου.

Δαπάνες Κοινοτικού Συμβουλίου στο Σχέδιο Σαλαμίς
Δαπάνες για κάλυψη εξόδων του ΚΣ στο Σχέδιο Σαλαμίς που εξυπηρετεί παραλίες λουόμενων που εμπίπτουν εντός των διοικητικών ορίων του ΚΣ.

Δαπάνες Βιοτεχνικής Περιοχής
Δαπάνες για κάλυψη λειτουργικών εξόδων Βιοτεχνικής Περιοχής που εμπίπτει εντός των διοικητικών ορίων του ΚΣ.

Λειτουργία Κοινοτικού Γηπέδου
Δαπάνες για κάλυψη λειτουργικών εξόδων Κοινοτικού Γηπέδου που περιλαμβάνουν συντήρηση του αγωνιστικού χώρου και των υποδομών (κερκίδες, αποδυτήρια, υδραυλικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, περίφραξη, βοηθητικές οικοδομές κλπ).

Αναλύσεις Υγειονομείου
Δαπάνες για κάλυψη κόστους υγειονομικών αναλύσεων πόσιμου νερού.

Αδέσποτα ζώα
Δαπάνες για την διαχείριση αδέσποτων ζώων.

Ψεκασμοί/ Καταπολέμηση τρωκτικών
Δαπάνες για αγορά φαρμάκων καταπολέμησης τρωκτικών.

Άλλα Λειτουργικά Έξοδα – Διαχείριση Αποβλήτων (03080)
Καλύπτει δαπάνες που σχετίζονται με την διαχείριση οικιακών σκυβάλων, καθαρισμό οικοπέδων και ανοικτών χώρων από σκύβαλα και άγρια βλάστηση καθώς επίσης και δαπάνες για εκστρατείες καθαριότητας.

Καθαρισμός Οικοπέδων και Εκστρατείες Καθαριότητας
Καλύπτει δαπάνες σχετικές με εκστρατείες καθαριότητας που θα αναλαμβάνει το Σύμπλεγμα, καθώς επίσης και δαπάνες για καθαρισμό οικοπέδων και άλλων ανοικτών χώρων που βρίσκονται εντός της κατοικημένης περιοχής της κοινότητας, από άγρια βλάστηση και άλλα απορρίμματα, για σκοπούς άρσης οχληρίας. Σύμφωνα με την Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 16/04/2025, στους προϋπολογισμούς των Συμπλεγμάτων Υπηρεσιών Κοινοτήτων πρέπει να περιλαμβάνεται πρόνοια για κάλυψη, σε ετήσια βάση, του κόστους που ενδέχεται να προκύπτει για τον καθαρισμό της εγκαταλειφθείσας γεωργικής γης εντός των Συμπλεγμάτων. Το πιο πάνω αποτελεί μέτρο πρόληψης κατά των πυρκαγιών.

Μετακίνηση σκυβάλων (παροχή υπηρεσιών από τρίτους)
Δαπάνες που σχετίζονται με υπηρεσίες συγκομιδής, μεταφοράς και αποκομιδής οικιακών αποβλήτων, που παρέχονται από άλλο ΚΣ ή από ιδιώτες εργολάβους.

Δικαιώματα χώρων υγειονομικής ταφής σκυβάλων
Δαπάνες σχετικές με τέλη διαχείρισης οικιακών σκυβάλων σε χώρους υγειονομικής ταφής σκυβάλων.

Έξοδα ανακύκλωσης
Δαπάνες σχετικές με έξοδα που αφορούν ανακύκλωση αποβλήτων (χαρτί, γυαλί, πλαστικό κλπ).

Άλλα Λειτουργικά Έξοδα – Αγορά Υπηρεσιών (03090)
Καλύπτει δαπάνες που αφορούν απασχόληση σχολικών τροχονόμων καθώς επίσης και δαπάνες για παροχή υπηρεσιών (από τρίτους) που δεν εμπίπτουν στις λειτουργικές δαπάνες που κατηγοριοποιούνται πιο πάνω.

Φόροι Πληρωτέοι (03110)
Καλύπτει εισφορές για άμυνα σε τόκους και ενοίκια καθώς επίσης και την καταβολή του νενομισμένου Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, που προκύπτει από την εξόφληση συμβάσεων ή/και τιμολογίων σχετικών με εκτέλεση έργων υποδομής και ανάπτυξης.

Συντήρηση και Βελτίωση Περιουσίας Συμβουλίου Συμπλέγματος (03301)
Καλύπτει δαπάνες σχετικές με τη συντήρηση των κτιρίων και υποστατικών των Συμβουλίων Συμπλεγμάτων.

Συντήρηση και Λειτουργία Μηχανημάτων, Οχημάτων και άλλου εξοπλισμού (03320)
Καλύπτει δαπάνες σχετικές με τη συντήρηση και λειτουργία οχημάτων, μηχανημάτων και άλλου εξοπλισμού του ΚΣ και του Συμπλέγματος.

Επιδιόρθωση Οχημάτων
Καλύπτει δαπάνες συντήρησης και επιδιόρθωσης οχημάτων.

Επιδιόρθωση Μηχανημάτων
Καλύπτει δαπάνες συντήρησης και επιδιόρθωσης κινητών μηχανημάτων.

Επιδιορθώσεις Επίπλων και Σκευών
Δαπάνες επιδιόρθωσης επίπλων και σκευών.

Συντήρηση και Επιδιόρθωση εργαλείων και εξοπλισμού
Δαπάνες συντήρησης και επιδιόρθωσης εργαλείων και εξοπλισμού, που δεν περιλαμβάνουν την αγορά ανταλλακτικών καθότι αυτά προϋπολογίζονται σε ξεχωριστό κονδύλι.

Καύσιμα και Μηχανέλαια Οχημάτων και Μηχανημάτων
Πετρέλαιο κίνησης ή/και βενζίνης καθώς και η αγορά λιπαντικών για τα οχήματα και μηχανήματα του ΚΣ.

Ανταλλακτικά
Δαπάνες για αγορά ανταλλακτικών για τα οχήματα και μηχανήματα του ΚΣ και του Συμπλέγματος.

Ασφάλιστρα Οχημάτων
Δαπάνες για πληρωμή ασφαλίστρων (insurance premiums) των οχημάτων.

Συντήρηση και Βελτίωση Κοινοτικής Περιουσίας (03330)
Καλύπτει δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση και βελτίωση των κοινοτικών κτιρίων, μνημείων και άλλων κοινοτικών υποστατικών.

Συντήρηση και Κτιριακές Βελτιώσεις
Καλύπτει δαπάνες συντήρησης και επιδιόρθωσης των κοινοτικών κτιρίων και περιλαμβάνει την εκτέλεση δευτερεύουσας φύσεως ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών, υδραυλικών και οικοδομικών εργασιών.

Συντήρηση Μνημείων
Καλύπτει δαπάνες συντήρησης και επιδιόρθωσης μνημείων και περιλαμβάνει την εκτέλεση δευτερεύουσας φύσεως ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών, υδραυλικών και οικοδομικών εργασιών.

Συντήρηση Κοινοτικών Υποστατικών
Καλύπτει δαπάνες συντήρησης και επιδιόρθωσης κοινοτικών υποστατικών (αποθηκών, βοηθητικών υποστατικών κλπ) και περιλαμβάνει την εκτέλεση

δευτερεύουσας φύσεως ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών, υδραυλικών και οικοδομικών εργασιών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Η κατηγορία αυτή χωρίζεται στις ακόλουθες υποομάδες:

Κωδικός	Τίτλος Υποομάδας
03501	Έξοδα Πολιτιστικών Υπηρεσιών και άλλων Εκδηλώσεων **(για ΚΣ)**
03501	Κοινωνικές και Πολιτιστικές Δαπάνες **(για Συμπλέγματα)**
03520	Έξοδα Κοινωνικών Υπηρεσιών

Έξοδα Πολιτιστικών Υπηρεσιών και άλλων Εκδηλώσεων (03501)
Καλύπτει δαπάνες σχετικές με αγορά υπηρεσιών, υλικών και προμηθειών για σημαιοστολισμούς, παρελάσεις, καλλιτεχνικές παραστάσεις, αθλητικές ημερίδες, χοροεσπερίδες, επιμορφωτικά και πολιτιστικά προγράμματα και εκδηλώσεις.

Έξοδα Κοινωνικών Υπηρεσιών (03520)
Καλύπτει δαπάνες σχετικές με τη λειτουργία κοινοτικού κοινωνικού παντοπωλείου, φροντίδας και ψυχαγωγίας ηλικιωμένων (εκδρομές, διοργάνωση εκδηλώσεων ψυχαγωγικού χαρακτήρα κλπ) και άλλα έξοδα κοινωνικών υπηρεσιών.

Κοινωνικές και Πολιτιστικές Δαπάνες (03501)
Καλύπτει δαπάνες σχετικές με αγορά υπηρεσιών, υλικών και προμηθειών για σημαιοστολισμούς, παρελάσεις, καλλιτεχνικές παραστάσεις, αθλητικές ημερίδες, χοροεσπερίδες, επιμορφωτικά και πολιτιστικά προγράμματα και εκδηλώσεις.

ΔΑΠΑΝΕΣ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ (03601)
Καλύπτει δαπάνες σχετικές με την παροχή υδροδότησης στα κτίρια και άλλα υποστατικά που εμπίπτουν εντός του ορίου υδατοπρομήθειας του ΚΣ. Οι δαπάνες αυτές καλύπτονται από τις ακόλουθες πρόνοιες:

Αγορά Νερού
Δαπάνες για αγορά πόσιμου νερού από Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης ή άλλες Τοπικές Αρχές.

Κατανάλωση Ηλεκτρικού Ρεύματος Υδραντλιών
Δαπάνες κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος υδραντλιών κοινοτικών γεωτρήσεων που τροφοδοτούν το δίκτυο υδατοπρομήθειας, όπως αυτές φαίνονται στους λογαριασμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Συντήρηση και Βελτίωση Δικτύου Υδατοπρομήθειας
Δαπάνες συντήρησης και επιδιόρθωσης αντλητικών μηχανημάτων, υδατοδεξαμενών, αγωγών δικτύου υδατοπρομήθειας και οποιονδήποτε άλλων υποδομών και μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών της Κοινότητας.

Εγκατάσταση Υδρομετρητών
Δαπάνες για παροχή υπηρεσιών εγκατάστασης υδρομετρητών.

Κόστος Υδρομετρητών
Δαπάνες για αγορά υδρομετρητών.

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (04) (ΚΣ)
Η κατηγορία αυτή χωρίζεται στις ακόλουθες υποομάδες:

ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (04001)

Φιλανθρωπικές Συνεισφορές
Δαπάνες που αφορούν συνεισφορές σε εράνους και εκδηλώσεις που διεξάγονται για φιλανθρωπικούς σκοπούς (π.χ. Πορεία Χριστοδούλας, Ραδιομαραθώνιος κλπ)

Συνεισφορά στο σχέδιο Αθλητισμός Για Όλους (ΑΓΟ)
Δαπάνες που αφορούν συνεισφορά του ΚΣ στο εν λόγω σχέδιο.

Αποχετευτικά τέλη προς ΕΟΑ
Η εν λόγω δαπάνη αφορά μόνο περιπτώσεις κατά τις οποίες το ΚΣ έχει ανάλογα έσοδα υδατοπρομήθειας (βλ. Πίνακας Α2 κατηγορία 4)

Εισφορές σε άλλους οργανισμούς για σκοπούς λειτουργίας
Δαπάνες που αφορούν εισφορές σε μη κερδοσκοπικά ιδρύματα και οργανισμούς.

Μεταβιβάσεις για κάλυψη Αναλογιστικών Ελλειμμάτων
Δαπάνες που αφορούν την υποχρέωση του ΚΣ για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος που εμφανίζεται στην αναλογιστική μελέτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (04101)

Καλύπτει δαπάνες σχετικές με την κοινοτική συνεισφορά που καταβάλλει το ΚΣ για την υλοποίηση έργων που συγχρηματοδοτούνται και υλοποιούνται από το κράτος (π.χ. συνεισφορά στην Επαρχιακή Διοίκηση για την υλοποίηση έργων βελτίωσης κοινοτικών δρόμων εντός της κοινότητας, συνεισφορά στο Τ.Α.Υ. για την εκτέλεση έργου αντικατάστασης τμήματος υδρευτικού δικτύου εντός της κοινότητας κλπ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ) (07)
Καλύπτει δαπάνες σχετικές με την υλοποίηση έργων, που δεν περιλαμβάνονται στα αναπτυξιακά έργα (Πίνακας Α7) και αφορούν δαπάνες μικροσυντηρήσεις, μικροβελτιώσεις υφιστάμενων κυρίως έργων. Η κατηγορία αυτή χωρίζεται στα ακόλουθα:

Συντήρηση και Βελτίωση Οδών
Δαπάνες που αφορούν εκτέλεση έργων συντήρησης και βελτίωσης υφιστάμενων οδών.

Κατασκευή Πεζοδρομίων, Νησίδων, Κυκλοφοριακών Κόμβων, Διαβάσεων Πεζών, Σήμανση Οδών, Στέγαστρα Λεωφορείων κ.α.
Δαπάνες που αφορούν εκτέλεση των εν λόγω έργων.

Απαλλοτριώσεις (για διεύρυνση οδών)
Η εν λόγω δαπάνη αφορά μόνο περιπτώσεις κατά τις οποίες το ΚΣ προβαίνει σε διαδικασία απαλλοτρίωσης για σκοπούς διεύρυνσης υφιστάμενων οδών. Για περιπτώσεις κατά τις οποίες η απαλλοτρίωση προωθείται για σκοπούς εγγραφής και διάνοιξης νέου δρόμου και το κόστος της αναμένεται να υπερβεί το ποσό των €1,000, να περιλαμβάνεται σχετική πρόνοια στον Πίνακα Α7 – Αναπτυξιακά Έργα.

Ανάπτυξη Νέων Χώρων Πρασίνου
Καλύπτει δαπάνες διαμόρφωσης χώρων πρασίνου και περιλαμβάνει δεντροφυτεύσεις, εγκατάσταση συστημάτων άρδευσης κλπ.

Οδικά Έργα
Δαπάνες που αφορούν εκτέλεση οδικών έργων που περιλαμβάνουν επικαλύψεις με πρέμιξ και άλλες συνήθεις εργασίες συντήρησης και βελτίωσης δρόμων.

Βελτίωση χώρων Στάθμευσης.
Δαπάνες που αφορούν εκτέλεση έργων βελτίωσης και συντήρησης υφιστάμενων κοινοτικών χώρων στάθμευσης.

Επέκταση Οδικού Φωτισμού
Καλύπτει δαπάνες επέκτασης του δικτύου οδικού φωτισμού, εντός των ορίων της Κοινότητας.

Αγορά επίπλων, σκευών, βιβλίων
Καλύπτει την αγορά βιβλίων καθώς επίσης επίπλων και σκευών (π.χ. γραφεία, κομοδίνα, επεκτάσεις γραφείου, βιβλιοθήκες, καναπέδες κ.ο.κ.) **των οποίων η αξία δεν υπερβαίνει τις €2.000 κατά μονάδα.**

Αγορά εργαλείων/ εξοπλισμού
Δαπάνες που αφορούν αγορά ατομικών συσκευών, τηλεφώνων, τηλεομοιότυπων, ψυγείων, συστημάτων συναγερμού, ηλεκτρικές σκούπες, γεννήτριες, οικοδομικά εργαλεία (π.χ. σπάτουλες, στοκαδόροι, βούρτσες, ρολά, καρότσια, σκεπάρνια κλπ) και διάφορα άλλα μικροεργαλεία, καθώς και για υλικά που απαιτούνται για τη χρήση των εργαλείων αυτών.

Αγορά Οχημάτων και Μηχανημάτων
Δαπάνες που αφορούν αγορά κοινοτικού οχήματος και άλλων δευτερευόντων μηχανημάτων (πχ χορτοκοπτικές, ξυλοσχιστικές μηχανές, ηλεκτρικά και μηχανικά εργαλεία κλπ).

ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΧΡΕΩΣΕΙΣ (06)
Καλύπτει δαπάνες που αφορούν τραπεζικούς τόκους παρατραβηγμάτων, ομολόγων και δανείων (υφιστάμενων και νέων), καθώς επίσης και τραπεζικές χρεώσεις και επιβαρύνσεις.

ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΑΝΕΙΩΝ (χωρίς τόκους) (10)

Καλύπτει δόσεις υφιστάμενων δανείων, **αφαιρουμένων των τόκων**.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Κατάσταση νέων Άρθρων

Άρθρο που περιλήφθηκαν οι πιστώσεις	Τίτλος νέου Άρθρου	Αιτιολογία